

Originalitatea creatiei lui Ion Creanga

Cateva concluzii se impun in legatura cu marele nostru scriitor Ion Creanga.

1. Reprezinta in literatura romana epoca marilor clasici; specificul geografic al Moldovei - al Humulestilor.

Este scriitorul care reprezinta in literatura romana cel mai inalt grad de originalitate, ceea ce-l determina pe George Calinescu sa-l situeze in Istoria literaturii romane in randul marilor creatori de literatura universală: "Placerea starnita de auditia scrierilor lui Creanga e de rafinament erudit. Nici un om - de gust nu citeste aceasta opera ca sa ia cunostinta de intreaga intelepciune populara, asa cum a fost cristalizata de veacuri in proverbe si zicatori.

Dimpotriva, in loc. sa fie educativ, efectul acestei intelepciuni este hilariant. Creanga foloseste un procedeu tipic autorilor carturaresti ca Rabelais, Sterne si Anatole France, si anume paralela continua, dusa pana la betie, intre actualitate si experienta acumulata. El e un autor "livresc". Opera lui Rabelais decurge dintr-o ploaie de citate si de cuvinte savante ori rare a caror intentie, este tocmai de a parodia intelepciunea cartilor din care sunt extrase. Eruditia aceasta e incantatoare prin veselia pe care o intretine.

Anton Pann ori Creanga, amandoi humoristi de tip rabelaisian, fac cu greu figura de eruditie pentru cititorul comun. Arta vine din prejudecata ca autorul livresc trebuie sa fie neaparat un umanist. Eruditia insa are limite si Anton Pann si Creanga sunt si ei niste eruditi, in materie de stiinta si literatura populara. Desi citatele lor nu sunt scoase din carti ori din traditia orala, printr-o nemaipomenita memorie, operele lor nu sunt mai putin carturaresti, structura lor fiind aceeasi ca o operei rabelaisiene: adica o jovialitate enorma, care innegreste cel mai marunt fapt cu un roi de citate".

2. Simtul limbii, dupa Vladimir Streinu, inseamna insusi izvorul creatiei (Clasicii nostri): "Examinandu-i cu atentie putina, vocabularul mai intai, observam asezarea lui in cateva straturi lexicale. Cuvintele cele mai frecvente si mai de sus circula in toata tara, la oras, si la sat; unele umbla in toata tara, dar la sate; sub acestea, vin cele care sunt intrebuintate numai cu anumit inteles; urmeaza cele cunoscute in Moldova; altele, cele mai de jos, sunt vorbe strict nemtene, humulestene sau crengisme. (...). Dar prin crengisme e nimerit sa se inteleaga mai ales acele cuvinte pe care le foloseste numai Creanga dupa o stiinta proprie".

3. Pompiliu Constantinescu aprecia faptul ca Amintirile lui Creanga sunt o epopee a vietii medii: "in elementul epic, memoriile acestea ating, pe cateva portative mai jos, epopeea vietii medii si pasnice a taranului roman.

Monografice prin autenticul lor, Amintirile evoca o galerie eroica, deposedata de attributele mitice, caci zeii s-au umanizat pana la identificare cu oamenii. Nimbul de basm incercuieste cateva principale figuri din cartea crezuta numai a copilariei, fiindca despre ea vorbeste indeosebi; dar

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Amintirile sunt cartea copilăriei unui neam, în care primitivitatea se zbate comprimată".

4. O cuprinzătoare analiză face Ștefan Munteanu, în studiul Valori ale limbii populare în opera lui Ion Creangă, demonstrând valorile limbii lui Creangă printr-o cuprindere a tuturor compartimentelor limbii: fonetic, lexical, morfologic. Mai întâi sunt menționate folosirea largă a sinonimelor regionale și populare: "Unia dondaneau ca nebunii, până-i apuca ameteala; alții o duceau numai într-un muget, cetind până le perea vederea; la unia le umblau buzele parca erau cuprinși de pedepsie...".

Se oferă spre exemplificare: a bate - a da o bataie, a lua la bataie, a manca papara, a mungaia, a croi, a busi, a jnapai, a da câteva tapangele; a fugi - a o lua la sanatoasă, a se face nevăzut, a parli-o (la fuga), a-și lua ramă bun de la calcaie, pe ici ti-i drumul etc. Unele sinonime sunt locuțiuni verbale, altele au valoare onomatopeică, valoarea lor stilistică fiind certă în ceea ce privește realizarea unui pitoresc lexical specific lui Creangă, demonstrând marile virtuți ale limbii naționale. Deosebite sunt expresiile rimate, care, pe lângă funcția lor stilistică, au și valoare afectivă.

Sunt de menționate: sobrietatea stilului, puritatea lexicală, exprimarea sententioasă, ritmul amplu al frazelor "care curg disciplinate și strunite de rigorile compoziției literare"; dialoguri și monologuri. Lui Creangă "îi place" să-și asculte personajele vorbind, potrivit cu acțiunile și impulsurile lor. G. Tohăneanu subliniază faptul că scrierile lui Creangă, mai mult decât cele populare, sunt dominate "de dinamism, de precipitare și de tensiune a narativității". Ștefan Munteanu remarcă faptul că în scrierile lui Creangă "rolul precumpanitor îl dețin substantivele, tirmate de verbe, apoi "de adjective și în cele din urmă de adverbe". Remarcă, de asemenea, în ce privește construcția sintactică, fraza incidentă.

Considerat de către Ibraileanu "Homer al literaturii noastre", Creangă este, după majoritatea criticilor, scriitorul fără metafore. "Cuvântul rar și sugestiv, expresia idiomatice pitorească, amplificările și "prisosurile" verbale, substratul afectiv prezent de fiecare dată în elementele comunicării sprijină scopurile artistice ale narativității și creează acel sentiment de eliberare și destindere, surazătoare și stenică, cu care cititorul întâmpină peripețiile Amintirilor și ale Popeștilor.

Creangă valorifică întregul tezaur al limbii populare dintr-un trecut milenar, cu tot ceea ce a putut primi și păstra ea din experiență, simțirea și imaginația viitorului ei".

Ioan Slavici, care l-a cunoscut pe marele povestitor, îl asază în Amintirile sale, din punct de vedere al inteligenței, alături de prietenul său Eminescu: "Ceea ce l-a ridicat pe Ion Creangă în rândul marilor noștri scriitori e sinceritatea și iubirea de adevăr cu care reproduce felul de a gândi și de a simți al poporului român, lipsa de-nconjur cu care spune adevărul, pe care numai puținii îl știu atât de bine ca dansul".

În încheierea analizei sale, în Arta prozatorilor români, T. Vianu conchide: "Unic prin geniul lui oral, Creangă apare, prin neasemanata lui putere de a evoca viața, un scriitor din linia realismului lui Negruzzi, rămânând un reprezentant tipic al Junimii, prin aceeași vigoare a conștiinței artistice care îl

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

uneste asa de strans cu Maiorescu si' cu Eminescu, bucurosi din primul moment de a fi ghicit in el o constiinta inrudita".